

21. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana v. 1965 toimi oik.tiet.toht. Göran Portin, varapuheenjohtajana oikeusneuvosmies Eero Rönkä sekä jäsenenä os.pääll. Eeva Hämäläinen, kaup.visk. Martti Mehto ja prof. Inkeri Anttila. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaup.joht. Arno Tuurna.

Oikeusapulautakunnalla oli v. 1965 9 kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 76 pykälää.

Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon mm. kysymys nuorten rikosten tekijäin oikeusavusta ja muista mahdollisista oikeusaputoimistolle ehdotettavista lisätehtävistä (26.3. 13 §).

Lisäksi lautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnon mm. alustavista ehdotuksista laiksi valtionavusta julkisen oikeusaputoiminnan tukemiseksi, sen soveltamista koskevaksi asetukseksi sekä oikeusaputoimiston ym. malliohjesäännöksi (12.4. 19 §) ja holhouslautakunnan työn järjestelykomitean laatimasta mietinnöstä (11.11. 63 §).

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoimiston henkilökunta oli kertomusvuonna sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että apulaisoikeusavustaja Olavi Kilkkisen erottua tuli hänen tilalleen hov.oik.ausk. Timo Ahola 11.10. alkaen.

Vuoden aikana sai toimisto edelleen toimeksiantoja paitsi kotimaan oikeusaputoimistolta ja oikeusavustajilta myöskin Ruotsin oikeusapulaitoksilta. Oikeusapulautakunnan ja -toimiston edustajat osallistuivat myös

Sveriges Rätthjälpsjurister -yhdistyksen Hel-singissä 17. ja 18.9. pitämään vuosikokoukseen.

Oikeusaputoimisto sai käyttöönsä tarkoituksenmukaisen huoneiston vasta valmistuneessa Töölön virastotalossa, Mechelininkatu 46. Muutto uuteen huoneistoon, jonka pinta-ala on 397 m² ja joka käsittää 12 huonetta sekä odotus- ja muut aputilat, tapahtui 6.10.

Vuoden aikana rekisteröitiin yhteensä 5 547 sellaista asiaa, joissa käytiin joko yksi neuvottelu tai ryhdyttiin erityisiin toimenpiteisiin. Sellaisia kertomusvuonna rekisteröityjä asioita, joissa ryhdyttiin toimenpiteisiin, oli 1 389 (ed. v. 1 367). Rekisteröidyistä asioista oli eniten avioeroasioita, joita oli 929 ja joista käytiin oikeutta 252 (288) tapauksessa. Tämän lisäksi rekisteröitiin asumuseroasioita 484, ja käytiin näistä oikeutta 79 (95) tapauksessa. Työ- ja palkkariitoja rekisteröitiin 631. Niistä käytiin oikeutta 22 (23) tapauksessa. Asia sovittiin asianosaisten kesken 101 (103) tapauksessa ja sikseen jätetyistä 132 (199) työ- ja palkkariidoista tuli ilmeisesti melkoinen osa asianosaisten kesken sovituksi.

Avioero-, asumusero- ja elatusapujutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana toimiston asiakkaille elatusapumaksuja 53 420 (56 580) mk/kk.

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmiä ym. kirjoituksia laadittiin 3 988 (4 177). Näistä oli lähetettyjä kirjeitä ja postikortteja 2 604 (2 657), maksuttoman oikeudenkäynnin anomuksia 434 (411), haastehakemuksia 484 (527), muita

21. Oikeusaputoimisto

hakemuskirjoja eri tuomioistuimille ja virastoille 466 (334).

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 584 (713) asiassa, joista saatiin päätökseen 597 (629) juttua. Näistä voitettiin joko kokonaan tai pääosiltaan 549 (577) ja hävitettiin kokonaan 38 (52) juttua.

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 434 (411) asiassa. Anomuksista hyväksyttiin 367 (376) ja hylättiin 67 (35).

Vuoden kuluessa esiinnyttiin Helsingin raastuvanoikeudessa 1 159 (1 156) kertaa, Helsingin kihlakunnanoikeudessa 3 (1) kertaa ja Espoon kihlakunnanoikeudessa yhden kerran (2) sekä Pirkkalan kihlakunnanoikeudessa kerran. Eri alioikeuksissa esiinnyttiin vuoden aikana 239 (251) päivänä eli päivässä keskim. viidessä jutussa. Hovioikeuteen jouduttiin vetoamaan 54 jutussa ja korkeimpaan oikeuteen 12 jutussa.

Asiakkaiden käyntejä toimistossa oli kertomusvuonna 9 628 (10 718). Eri kuukausien osalle jakaantuivat nämä käynnit seuraavasti:

	Vastaan- ottopäiviä	Käyn- tejä
Tammikuu	25	838
Helmikuu	25	804
Maaliskuu	23	958
Huhtikuu	26	828
Toukokuu	23	810
Kesäkuu	22	676
Heinäkuu	23	837
Elokuu	21	877
Syyskuu	26	925
Lokakuu	26	711
Marraskuu	25	713
Joulukuu	25	651
Yhteensä	290	9 628

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siinä n. 33 (35). Suurin määrä käyntejä samana päivänä oli 94 ja vähin määrä 2.

Ammattinsa ja sukupuolensa mukaan asiakkaat ryhmittäytyivät seuraavasti:

Sosiaaliryhmä								Tuntematon		Kaikkiaan	
1) I		2) II		3) III		4) IV					
Yht.	Näistä naisia	Yht.	Näistä naisia	Yht.	Näistä naisia	Yht.	Näistä naisia	Yht.	Näistä naisia	Yht.	Näistä naisia
138	89	877	562	2 291	1 539	2 225	1 667	16	9	5 547	3 866

Asiakkaiden sosiaalista asemaa määrätessä käytettiin kaupungin tilastotoimiston hyväksymää sosiaaliryhmitystä. Tämä ryhmitys on suoritettu ammatin eikä varallisuuden mukaan, kyseessä voi olla myös entinen ammatti. Vaimo, jolla ei ole omaa ammattia, luetaan perheenpään sosiaaliryhmään.

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Asumuseroja	484
Avioeroja	929
Osituksia	83
Elatusapuja	473
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	180
Holhousasioita	35
Perintö- ja testamenttiasioita	726
Vuokra-asioita	475
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	135
Työ- ja palkka-asioita	631
Muita velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita	273
Sosiaalivakuutusasioita	373

1) I sosiaaliryhmä: johtavassa asemassa olevat yms. — 2) II sosiaaliryhmä: pienyrittäjät, työnjohtajat, ylempi toimistohenkilöstö yms. — 3) III sosiaaliryhmä: ammattityöntekijät, alempi toimistohenkilöstö yms. — 4) IV sosiaaliryhmä: apu- ja sekatyöntekijät.

Veroasioita	140
Eläkeasioita	40
Liikenne rikkomusasioita	61
Muita rikosasioita	177
Täytäntöönpano- ja ulosottoasioita ...	104
Konkurssi asioita	5
Sekalaisia asioita	223
	<hr/>
	Yhteensä 5 547

Vuoden aikana vireille pannuista jutuista tuli, mikäli se riippui oikeusaputoimiston toimenpiteistä, kertomusvuonna käsitellyiksi tai kirjoista poistetuiksi 2 981 asiaa, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Laadittu asiakirjoja	1 383
Sovittuja	367
Voitettu oikeudenkäynnissä	549
Hävitty »	38
Jätetty erinäisistä syistä sikseen	178
Jätetty erinäisiin tuomioistuihin ja virastoihin	466
	<hr/>
	Yhteensä 2 981

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla tuomittiin toimiston lakimie-

hille vuoden aikana asianajopalkkioita yhteensä 33 506 (32 459) mk. Oikeusaputoimiston asiakkaiden vastapuolilta perittiin kaupungille korvauksia yhteensä 323 (968) mk.

Holhousapuasiat. Vuoden aikana määrättiin holhousasioita hoitavalle apulaisoikeusavustajalle 56 uutta holhoustointia. Holhottavia kuoli vuoden aikana seitsemän. Kertomusvuoden päättyessä oli jäljellä 118 holhousasiaa. Uusia uskotun miehen tehtäviä tuli vuoden aikana 28, minkä lisäksi oikeusaputoimisto hoiti 37 uskotun miehen tehtävää avioeroa ja lapsen aviollista syntyperää koskevissa jutuissa. Holhousapuasioissa joutui ao. apulaisoikeusavustaja hoitamaan 24 oikeudenkäyntiä ja esiintymään niissä sekä toimiston uskotun miehen tehtävissä Helsingin raastuvanoikeudessa 75 kertaa, minkä lisäksi hänen luonaan kävi keskim. kaksi asiakasta päivässä. Holhousasiain hoitamisesta perittiin vuoden aikana kaupungille palkkioita 7 190 mk. Holhottien omaisuuden säilyttämistä varten kaupunki vuokrasi varastotilaa talosta Pengerkatu 35.

Oikeusaputoimiston menot kertomusvuonna olivat 204 033 (176 311) mk.